

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Čujte klic časa!

Kulturni razvoj slovenskega naroda je še mlad. Če to velja za mesto, velja toliko bolj za vas, ker so bile tam razmere še mnogo bolj neugodne. Z dekreti in naredbami namreč ni mogoče spremeniti človeka. Kmet, ki je bil oproščen fevdalnih vezi, s tem dejstvom samim nikakor še ni postal zmožen za samostojno gospodarstvo, zlasti ne za samostojno upravljanje javnega gospodarstva in ustvarjanje vaše skupnosti.

Duhovnik — vodnik

To je zgodovinska, psihološko popolnoma utemeljena in razumljiva resnica. Prav tako je naravno, da se je na vasi, če ni hotel doživeti razkroja in s tem oslabilte lastnega položaja, moral pojaviti vodnik v osebi duhovnika. Duhovnik je bil v tistih dneh — nekako pred tri četrt stoletja — na vasi edini izobraženec, ki je izhajal iz ljudstva in ki je bil po svojem poklicu primoran živeti med ljudstvom. Po naravi svojega poklica (duhovna verska tolažba, spoved, krst, poroka, pogreb in pridige!) pa je nujno bil z ljudstvom v najbolj neposrednem stiku in je tudi najbolj nepristransko poznal njegove vrline in tudi napake ter težave in tegobe, ki so ga trle. Če je hotel sebi dobro, je moral skrbeti za dobrobit vasi, v kateri in od katere je živel. Njegova naloga je bila, da je — poleg svojih dušnopastirskih dolžnosti — skušal odvrniti od vsakega človeka vse kvarne vplive in zrahljati neobdelano ledino za seme bodoče samostojne rasti.

Slovenska duhovščina tedanje dobe se je te svoje naloge v veliki meri zavedala in jo marsikje čestito opravila. Na gospodarskem in prosvetnem polju nam zgodovina hrani imena slovenskih duhovnikov, ki jih bomo vedno izgovarjali s spoštovanjem. Kot nepristranski ocenjevalci slovenskega razvoja to radi ugotavljamo in odločno odkanjamo naltolcevanje tistih malih današnjih ljudi, ki so nevredni duhovni potomci velikih prednikov in ki mislijo, da je lajanje in blatenje političnega nasprotnika največja vseh zaslug.

Ne sebi, ampak narodu

Po teh ugotovitvah moramo seveda takoj povedati, da nujnost življenja ne dopušča nobenega mirovanja. Razvoj, napredek je samo v neprestanem gibanju. V tem pa sta si prišla v našem razvoju dva svetova navzkriž. Duhovnik je po naruri svojega poklica čuvar tradicije. To je do neke mere čisto v redu in prav. Pogrešno pa je bilo, ko je iz svojega dela za narod, iz službe narodu hotel in deloma tudi ustvaril v čisto izvenverskih

vprašanjih sebi gospodujoč položaj. Iz narodnega služitelja je hotel postati narodov — zapovednik. To je usodna tragična krivda, ki je marsikje tako velika in težka, da je rodila velike boje s kvarnimi posledicami za obe plati. V teh borbah se prav po nepotrebnem že nekaj desetletij izčrpava in ubija mnogo, premnogo naših sil. Komu je to v korist? Ali je to narodno delo? Ali je to v skladu z vzvišenostjo stanu, ki bodi posrednik med človekom in Bogom?

Z napredujočim razvojem, z dvigom prosvete in z gospodarskim napredkom je vaški človek vedno bolj dozoreval in se bližal trenutku in stopnji, ko je zmožen svoje posvetne zadeve urejevati in voditi sam. To je deloma veljajo že v zadnji življenjski dobi nekdanje Avstrije, posebno nagel pa je bil pospešek v tem smislu po osvobođenju. Bolj kot mesta, ki so občutila novi čas — skoraj bi rekli — paradno, je v svobodi zadihala vas. V trpljenju svetovne vojne prekaljeni možje in fantje so se vračali na svoje domove polni novih misli, polni širšega in globljega gledanja na življenje in svet. Nove razmere so rodile nove naloge, v ospredje je sililo socialno vprašanje s svojimi tišočerimi obrazi, ki jih nekdanj nismo poznali. Patriarhalno urejevanje socialnih problemov se je moralo umakniti zavestni smotrenosti. Vse je kazalo, da nam po dneh zimske omotice in predpomladne dremavosti vstaja resnična pomlad. Mladina je leto za letom rada in s pridom hitela v gospodarske, zadružne in prosvetne tečaje ter si je ustvarila lastno organizacijo, da se usposobi in okrepi za življenje.

Čast učitelju!

Lajški šolanec na vasi, zlasti pa slovenski učitelj in učiteljica, sta popolnoma pravilno doumela novi čas. Spoznala sta, da nista na vasi samo za poučevanje otrok, ampak tudi za pospeševanje splošnega napredka, ki lahko uspeva edino v pravi, resnični vaški skupnosti. Postavila sta se novemu vaškemu stremljenju v službo, pa ne morda kot oblastna zapovednika, ampak kot sodelavca, ki sta požrtvovalno pripravljena graditi veliko stavbo narodove bodočnosti, sloneče na vasi in vaški skupnosti. To požrtvovalno usmerjeno delo slovenskega naprednega učiteljstva je velika zasluga in spričevalo njegove odličnosti, ki je vas ne bo smela nikdar prezreti!

Zal nam je, da znaten del nekdanjih vodnikov vasi — oziroma njih potomcev — novih nalog in novega časa ni razumel in še danes tega noče razumeti. Položaje, ki so narodova last in na katerih so smeli ostati samo do narodove polnoletnosti, krčevito drže

kot svojo »last in posest«. V svoji zmožni zaslepljenosti gredo celo tako daleč, da s čisto neprimernimi, duhovnimi sredstvi zabranjujejo mladini pot v domove in ustanove, ki so dejansko njeni, ker so ustvarjeni v jedru vendar le s kmetскими žulji.

Mladina hoče dela

Ob takih razmerah je nujno moralo priti do trenj in bojev, v katerih se nahajamo danes. Mladina ni ustvarjena za mirovanje, ampak za delo in snovanje. Mirujoča mladina bi pomenila narodovo smrt.

Smrti pa nečemo, zato to mladino pozdravljamo in ji v njeni borbi želimo uspeha. Zmagati mora načelo delitve dela, ki danes velja po vsem civiliziranem svetu. Vsak opravlja svoje delo in postavi tam celega moža. Duhovnik ima v današnjih razdrapanih moralnih razmerah v dušnem pastirstvu toliko nalog, da se mora nujno vrniti v cerkev in se res z vsem srcem in z vsemi močmi posvetiti samo tamkajšnjemu delovanju. Svoja gospodarska, politična in sploh posvetna vprašanja pa hoče in mora kmetški človek urejevati sam. To je nujna zahteva razvoja. Od nje slovenska vas ne bo mogla nikoli odnehati.

Proč s trmoglavostjo!

Na strani prizadetih je, da razumejo klic novih dni. Če bo duhovnik pravilno razumel svoje visoko poslanstvo, bo cerkvi, veri in sebi pa tudi narodu napravil veliko uslugo. Postal bo zopet duševni ribič, ki bo dvigal in zbiral velike zaklade, ki jih brez dvoma še hrani duševnost našega naroda. Delččen bo spet splošnega priznanja in spoštovanja, boji pa, ki sedaj pogoltnejo toliko plemenitih sil, bodo sami izostali. Da bo to veri in verskemu življenju samo v korist, menda ni treba posebej naglašati. Saj vemo vsi, da osnova krščanstva ni boj, ampak ljubezen. »Pustite male k meni priti,« je učil Kristus, Petru pa je ukazal, naj vtakne meč v nožnico, nikoli pa ne, naj ga izdere in zamahne z njim.

Prav za prav ni niti naša naloga opozarjati na vse to. Če pa smo to storili, so nas vodili najboljši nameni. Zato tudi enkrat za vselej odklanjamo s svoje strani vsako odgovornost za borbe, ki bodo nujne, če zavoljo trmoglavosti kdo ne bo hotel slišati klica, ki ga vsak dan bolj glasno ponavlja naš čas. Ideje so močnejše kakor posamezniki. Kdor se jim trdoglavo upira, ga brezobzirno starejši in mu ne pomaga nobeno varstvo. Kjer pa je učiteljica dva tisočletna zgodovina, tam je svojeglava slepota najmanj opravičljiva.

Kaj bo s kmetjsko zaščito?

Okrog vprašanja kmetjskih dolgov se nabira vedno več zamašnosti, ki opravičeno vzbuja skrb, da problemu samemu še vedno nismo s prave strani prišli do živga. Pred kratkim je bila seja zastopnikov bank iz vse države ter samoupravnih hranilnic. Na tej seji je bila sprejeta posebna resolucija, ki se glasi:

Ker imajo mnogi denarni zavodi velike kmetjske terjatve, po uredbi prenesene na PAB, niso samo izpostavljeni izgubi 25% pri teh terjativah, temveč so postali še bolj nelikvidni, ker lahko te svoje terjatve vnovčijo šele po 14, odnosno 20 letih. Zaradi tega še težje odgovarjajo svojim obveznostim, posebno do vlagateljev, zaradi česar je sporna tudi rentabilnost, ker dobe terjatve, obrestovane le po 3%. Zaradi tega je tudi ogrožen njih nadaljnji obstoj.

Za olajšanje tega težavnega položaja bi bilo neobhodno potrebno, da se denarnim zavodom njih kmetjske terjatve izplačajo v gotovini, deloma takoj, deloma pa v kakšnem krajšem roku s primerno obrestno mero. V to svrhu naj bi se porabila zbrana sredstva. V primeru, da ta predlog ne bi bil sprejet, naj se da možnost, da si pomagajo denarni zavodi z lombardom bonov in obveznic, in sicer zasebni denarni zavodi pri Narodni banki, ostali pa pri drž. zavodih. Ta lombardni kredit bi moral biti po 3% letno, tako da se izplačilo tega papirja izvrši z amortizacijo in izplačilom obresti tega papirja in brez zahtevanja takih pogojev, ki jih stavijo zakon in statuti Narodne banke, ampak po ugodnejših pogojih, katere naj bi predpisal upravni odbor, za kar bi bilo potrebno uveljaviti posebno zakonito pooblastilo Narodni banki. To velja tudi za drž. denarne zavode, kjer je potrebno izpremeniti zakon. Osnova za odredjanje višine lombardnega kredita naj bi bila 90% imenske vrednosti. Glede višine lombardnega kredita bankam in hranilnicam naj bi znašala vsaj 50% njih skupnih terjatev po teh papirjih, če ne bi bila možnost tudi za večje zneske.

Te lombardne kredite bi dobivali vsi zaščiteni in nezaščiteni zasebni denarni zavodi od Narodne banke. Ta kredit pa bi se dajal individualno, upoštevajoč pri tem nujne potrebe onih, ki se za kredit prijavijo. Svrha kredita mora biti izplačilo starih vlagateljev pri zaščitenih zavodih, izplačilo vlagateljev pri zavodih, ki stoje pred zaščito, da bi se v znatni meri ali v celoti oprostili vznemirjevanja vlagateljev in nemoteno redno delovali ter nazadnje tudi pri onih zavodih, ki niso pod zaščito, da bi postali likvidnejši.

2. Potrebno bi bilo izpremeniti v tej smeri, da se namesto bonov izdajo denarnim zavodom obveznice Priv. agr. banke, za katere izplačilo, nominalno in 3% letne obresti, bi garantirala država tako, da se te obveznice amortizirajo v teku 14 let z žrebanjem v enakih letnih obrokih s predstavko, da se dolgov ne izplačajo v gotovini.

S tem bi se v mnogočem poenostavila manipulacija in omogočilo den. zavodom, da pridejo hitreje in laže do kredita na podlagi tega papirja. Te obveznice bi imele razne prednosti, zadržale pa bi tudi pravice, ki jih imajo sedaj banki glede izplačila dolga pri Priv. agr. banki. Obveznice naj bi lahko služile tudi za kavelj, bile naj bi tudi pupilarno varne. Če se uredba ne bo izpremenila v tej smeri, naj bi se za bone dale iste pravice in obveznosti, kakor obstajajo po čl. 10. uredbi za obveznice. Obresti papirjev, izdanih na podlagi uredb, naj bi bile oproščene davkov.

3. Ker se brez pravne varnosti ne more zamisliti normalizacija dela denarnih zavodov, gotovo pa tudi ne zaželeno zopetno kreditiranje kmeta, je potrebno ukiniti odredbo čl. 20. uredb, da obremenitve, izstavljene od 25. septembra 1936 do 25. novembra 1938, imajo prvenstveni red za hipoteke, ki bi jo stavila PAB.

4. Da bi zasebni denarni zavodi zadržali svoje vlagatelje in dobili tudi nove vloge, naj

državni denarni zavodi imajo za 1% nižjo obrestno mero kot zasebni zavodi.

5. Glede odredbe, do kdaj je lahko še zaprositi za zaščito, je konferenca mnenja, naj se ta odredba ukine kot provizorna in da se naj izdelajo stalni zakoniti ukrepi o odlogu plačil in moratoriju. Rok za vlaganje prošenj za zaščito bi bilo še podaljšati za leto dni, vendar da ukiniti, če se uveljavijo nove zakonske odredbe o odlogu plačil itd.

6. Iz zakonskih predpisov jasno izhaja, da imajo denarni zavodi pokriti svoje iz uredbe o likvidaciji kmetjskih dolgov v poslovnem letu 1936 nastale izgube prvenstveno v breme dobička tega leta. Če ta dobiček ne bi zadostoval,

Drevo spoznanja

Nedavno je prispel v Beograd novi poslanik francoske republike. Poslaniki zastopajo vso državo, ki jih je poslala. In ko so ga novinarji vprašali, kaj misli, je s kratkimi besedami izpovedal svoj življenjski nazor ter s tem nazor svojega naroda in države: Svoboda posameznika je naše prvo merilo; svoboda med narodi naše drugo merilo.

Prva svoboda uči spoštovati v človeku človeka. Iz tega spoštovanja se poraja zavest, da nihče ni nadrejen drugemu, in da zlasti ne obstoji na tem svetu nobena organizacija, čije oblasti bi ne bila podvržena človekovi presoji, odobravanju, sprejemanju ali odklanjanju.

Druga svoboda prenaša ta nazor iz ožjega kroga pripadnikov enega naroda na drug narod, z ene države na drugo državo. Uči jih reševati medsebojne potrebe po mirni pogodbi, ne s silo.

Obedve sta torej pogoj miru. Da je to res, kažejo nazorno današnje svetovne prilike. Kjerkoli je edini znak javnega življenja ta, da vsak prisiljeno molči, slišimo od diktatorjev večne bojne krike, se govori le o osvajanju tujih zemelj, o teptanju tujih mirnih narodov.

Svetovni mir ne bo zagotovljen, dokler ne bo zagotovljen mir v notranjosti držav samih. Tak mir namreč, ki priznava vsakemu človeku pravice, katere mu po naturi gredo: pravico do sposobnega kruha, telesnega in umskega, pra-

tedaj se še krijejo v breme stvarnih rezerv in 50% delniške glavnice ali pa v 14 letih v breme obdavčenega dobička. Te odredbe naj bi veljale za poslovno leto 1937. Ker pa davčne oblasti ne priznavajo pri odmeri družbenega davka 25% odpisa kmetjskih dolgov kot izgube, je neobhodno potrebno, da se za davek, ki odpada na nepriznane vsote izgube, odobri odlog do pravno-veljavnega zaključka administrativnih sporov, ki se bodo začeli zaradi take nezakonite odmere. Plačilo nepravilno odmerjenih zneskov bi uničilo znatno število denarnih zavodov.

Iz te resolucije je jasno, da prej predlagani ukrepi niso bili primerni, ker bi krediti na podlagi nameranih bonov bili vsekakor predragi. Želeli bi le v interesu celokupnosti, da se vprašanje premakne z mrtve točke poskusov v smeri temeljite rešitve in razčiščenja. Zadnji čas je že!

vico izražati misli in se svobodno boriti zanjo, torej zlasti svobodo poštenega tiska.

Nič ni bolj potrebno, kakor svoboden tisk. Ta lahko izkazuje človeštvu ogromne usluge: daje navodila za primerno udejstvovanje, poučuje o naravnih, družabnih, političnih prilikah, razkriva zločine in zločince, zlasti take, ki prikrito glodajo in izpodjedajo ljudsko blagostanje ter skrbje, da ostane v večni revščini in pokorščini.

V svobodnem tisku sme vsakdo, ne da bi žalil ali obrekoval, pokazati odgovornost ljudi v javnih, tudi najvišjih službah. Tak tisk je neizčrpno vzgojno sredstvo vsakega posameznika za javna opravila, za njih spoznavanje in presojanje, če so pravilna ali ne, če so škodljiva ali koristna.

Svoboda tiska je samo del svobode, ki jo je francoski poslanik oznamoval kot bistvo francoskih narodnih teženj; je pa oni veliki činitelj, ki je skozi zapore meja in knjižnice tako mogočno vplival na razvoj evropskih narodov in ki bo, kakor je naše sveto prepričanje, tudi Jugoslavijo uvrstil med velike narode, tudi če bi ji ukazovali še tako nedorasli ljudje.

Iskreno nam je pozdravljen vsak glasnik svobode, ki je drevo spoznanja in edino izhodišče za narodom koristna dela!

Žalostna socialna slika naše vasi

Kdor gleda socialno podobo naše vasi, se mora zdrzniti ob misli, da na vasi za človeka, ki je zbog starosti ali zavoljo boleznj obnemogel in postal za delo nesposoben, ni še prav nič poskrbljeno.

Medtem ko imajo danes že domala vsi sloji in stanovi vsaj kolikor toliko urejeno vprašanje starostne preskrbe in zaščite za primer onemoglosti, smo na kmetih še vedno tam kakor v dobi naših pradedov. Če hočemo biti odkriti, pa moramo reči, da smo celo še na slabšem.

Pomisliti je treba, da je prevžitek, ki si ga kmet izgovori ob izročitvi posestva, nekdanj pomenil resnično vrednost. Sin ali sorodnik, ki je posestvo prevzel, je lahko prevžitek res dajal.

Kako pa je danes? Iz česa naj mladi daje, če je na gruntu polno bremen in ne zaleže pridelek niti za kritje tekočih izdatkov? Kje naj vzame, če mora zadnji žulj dati za dolgeve in obresti? Otroci stradajo, žena hira, sam je ves nejevoljen, orodje in stavbe prodajajo, ker jih ni mogoče sproti popravljati. Ali je potem kaj čudnega, če začno starega človeka, ki ni več za delo, občutiti kot breme pri hiši? Iz bede in težav začne rasti mrznja, ki se pogosto sprevrže v odkrito sovraštvo. To potem rodi pretresljive tragedije, ob katerih človeku zastaja kri. Neredko se konča to gorje s prelivanjem krvi, zadnje dejanje pa pred sodiščem, kjer se strmečemu

poslušalcu razkrivajo strahotne rane na socialnem telesu naše vasi.

Grobovi žrtev, propadajoče kmetije, sirote, ki ostajajo brez skrbne očelove roke in ne najzadnji tudi oni, ki za ozidjem ječ preklinjajo svojo nemilo usodo, vse to naravnost kriči po tem, da se resno lotimo vprašanja starostne preskrbe na kmetih.

Če bo dosti dobre volje in dovolj sloge, smo prepričani, da je to izvedljivo brez prehudih novih obremenitev, samo resno se je treba lotiti in ne odjenjati, dokler ni cilj dosežen.

Odlog izplačil je dovoljen

Hranilnici in posojilnici v Črnučah, r. z. z. o. z., za 6 let od 10. avgusta 1937 dalje za dolgeve, nastale pred 24. julijem, obrestna mera 2%; Kmečki hranilnici in posojilnici v Središču, r. z. z. o. z., za 6 let od 10. avgusta dalje za dolgeve, nastale pred 10. julijem 1937, obrestna mera 2%; Kmetjski hranilnici in posojilnici Sv. Bolfenk pri Središču ob Dravi, za 6 let od 10. avgusta 1937 dalje za dolgeve, nastale pred 15. septembrom 1933, obrestna mera 2%, in Posojilnici na Vranskem, r. z. z. n. z., za 6 let od 4. oktobra 1937 dalje za dolgeve, nastale pred 22. marcem 1937, obrestna mera 2%.

Koliko je vlog do 10.000 din

V zvezi s sklepom naše Narodne banke in Poštne hranilnice o podeljevanju posebnih kreditov za izplačilo vlog do 10.000 din je postalo prav aktualno vprašanje, koliko je pri nas prav za prav takih manjših vlog. »Jugoslovanski kurir« prinaša v tem vprašanju naslednje podatke: Ob koncu leta 1935. so znašale vloge pri bankah in hranilnicah, ki so pod zaščito, 3558 milijonov din. Od teh vlog odpade na vloge preko 50.000 din 42%, na vloge od 10.000 do 50.000 din 40% in na vloge do 10.000 din 18%. Pri zaščiteneh bankah in hranilnicah bi znašale torej vloge do 10.000 din skupaj 646 milijonov dinarjev. Kakor znano, pa se bodo krediti dajali tudi za izplačilo vlog pri nezaščiteneh zavodih, tako da je dejanska vsota malih vlog, ki bi jih bilo treba izplačevati, še mnogo višja. Narodna banka pa je za izplačilo teh vlog rezervirala le 250 milijonov din. V gornjih številkah seveda niso upoštevane male vloge pri kreditnih zadrugah, kjer je delež vlog do 10.000 din še mnogo večji, kakor pa pri bankah in hranilnicah.

Plačilo kmetijskih dolgov

Po dolžilih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, imajo drugo anuiteto (obrok) za kmetijske dolge plačati dolžniki Priv. agrarni banki izključno preko pristojnih davčnih uprav. Samo pri prvi anuiteti je bila do neke meje izjema in so dolžniki dobili poziv, da jo vplačajo neposredno Privilegirani agrarni banki, in sicer zato, ker Priv. agrarna banka takrat še ni mogla sestaviti seznamov dolžnikov in jih poslati davčnim upravam. Tudi zastran prve anuitete so za vse tiste dolžnike, ki je niso plačali do 1. septembra t. l. naravnost pri banki, naknadno izdelali seznime in jih poslali davčnim upravam. Zato morajo dolžniki plačati tudi prvo anuiteto preko davčnih uprav. Druga anuiteta je zapadla 1. novembra t. l. Priv. agrarna banka je poslala seznime vseh dolžnikov davčnim upravam in opozarja dolžnike-kmete, da morajo to drugo zapadlo anuiteto izključno plačati pristojnim davčnim upravam. Priv. agrarna banka zaradi tega ne bo sprejemala neposredno od dolžnikov nakazil za račun druge anuitete. Dolžniki naj se ravnajo po teh navodilih, da ne nastanejo pri plačevanju nerednosti.

Izvoz sadja v zastoju

Prilike v našem izvozu so se zadnje tedne zopet nepričakovano spremenile. Prizadeti pri tem so zlasti naši obmejni kraji, kjer je bil sadni pridelek letos dokaj povoljen. V začetku sezone je bilo nastalo pri izvozu v inozemstvo znatno oiajšanje, o čemer so časopisi obširno poročali. Nekaj časa se je izvoz res tudi vršil normalno, sedaj pa je v izvozu zlasti jabolk popoln zastoj. Za svetovno priznane naše kanadke so se letos zelo zanimali Francozi, pa tudi Italijani, ki so bili za to blago drugače glavni odjemalci. Do kupčij s Francozi pa ni prišlo radi tega, ker niso bili dovoljeni kontingenti. Mnogi naši izvozniki kakor tudi sadjarji so trpeli pri tem občutni izgube, ker so imeli v Franciji sklenjene dobavne pogodbe. Te dni pa so se začeli pojavljati sadni trgovci iz Banata, ki nakupujejo mešano blago vseh vrst tudi neprebrano. Cene, ki jih plačujejo, so skoraj škandalozne od 1'30 do 1'70 za lepo blago. Trgovci tožijo, da jih tovarnina oziroma prevoz blaga v Banat preveč stane. Naši sadjarji, zlasti obmejni iz Slovenskih gor, se sprašujejo, kako je mogoče, da je danes prevozna tarifa na železnici ista, kakor je bila v tistih letih, ko je imelo sadje za nad 100% višje cene. Sadjarji so mnenja, kar bi bilo tudi pravilno, da bi se železniške tarife za sezonski izvoz cenam primerno znižale, ker je drugače udarjen samo kmet!

Doma in drugod

Hrvatska klerikalna stranka

Med hrvatskimi klerikalci se vodi živa akcija za obnovo klerikalne stranke. Akcijo vodi znani klerikalni prvak dr. Janko Šimrak. Na svojo stran so pridobili tudi nadškofa koadjutorja dr. Stepinca. Ta si prizadeva, da bi razne verske in strokovne organizacije povezal v politično stranko.

Sarajevski nadškof dr. Šarić je protivnik stranke in stoji na stališču, da se hrvatske fronte, ki jo vodi dr. Vl. Maček, ne sme rušiti. Trenja med hrvatskimi klerikalci se nadaljujejo in je verjetno, da bo zmagala ona struja, ki hoče obnoviti klerikalno stranko in ki uživa ta čas vso naklonjenost.

Smrt generala Tomića

V Beogradu je umrl komandant mesta armijske general in zamenik kraljevega namestnika general Tomić.

Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je bil pokojni zadnje čase zaradi družinskih razmer živčno precej razstrojen. Zato je tudi zaprosil za dopust.

V trenutku take živčne duševne neuravnovešenosti je poskusil samomor in je za posledici umrl. Pokopali so ga v Beogradu z vsemi vojaškimi častmi in ob udeležbi najvišjih predstavnikov države, vojske in tujih diplomatskih zastopnikov.

S smrtjo tega odličnega vojaškega strokovnjaka smo izgubili junaka, ki ga bo tudi vojska težko pogrešala. Bodi možu, ki se je junško in uspešno udeležil vseh naših osvobodilnih bojev, ohranjen časten spomin!

JNS v Banja Luki

V nedeljo se je vršil občni zbor banovinske organizacije JNS za Vrbasko banovino v Banja Luki. Občnega zbora so se udeležili tudi narodni poslanci dr. Srbko Vukanović, Jovan Jovanović in senator dr. Vaso Glušac.

JNS v Mariboru

V petek zvečer se je vršil sestanek mariborske sreske organizacije, ki je bil polnoštevilno obiskan. Na sestanku je poročal narodni poslanec Ivan Prekoršek.

Mladinska organizacija na Ježici

V nedeljo se je vršil ustanovni občni zbor omladinske organizacije JNS na Ježici. Zbora so se udeležili predsednik sreske organizacije

JNS Jakopić, Uršič Andrej in nar. posl. Albina Koman in Milan Mravlje.

Zemljoradniki

so imeli v Beogradu konferenco svojega vodstva. Od bosanskih zemljoradnikov se je konference udeležil Čeda Kokanović. Predsedoval je gospod Joca Jovanović.

G. Peter Živković

je prispel v soboto v Valjevo. Spremljali so ga senator g. Jovo Banjanin, bivši minister Velja Popović in senator Radislav Dunjić. Po kratki konferenci s pristaši JNS se je g. Peter Živković odpeljal v Koceljevo in od tu v Vladimirco. Povsod so se vršili sestanki JNS.

Sestanek JNS v Šabcu

V soboto popoldne se je vršila konferenca JNS v Šabcu. Udeležili so se je predsednik stranke g. Peter Živković, senatorji gg. Jovo Banjanin in Dunjić ter več narodnih poslancev.

Vladimir Radić

sin pokojnega voditelja hrvatskega kmetijskega pokreta Stepana Radića, se je pred letom dni vrnil iz Francije, kjer je bival sedem let v prostovoljnem izgnanstvu. Po povratku v domovino, ki mu ga je olajšal zlasti njegov bližnji sorodnik in bivši narodni poslanec, izvoljen na listi g. Petra Živkovića, je Vladimir Radić pričel izdajati tednik »Narodni Val«, ki ga je ustanovil Stepan Radić. V tem listu goji Vladimir posebno kult in spoštovanje do svojega velikega očeta. Poleg tega prireja Vladimir tudi zaupne sestanke po hrvatskih selih ter razlaga svojim prijateljem osnovne politične misli Stepana Radića.

Prva taka misel je seljačka demokracija. Z njo v zvezi pa seljačka država.

Pretekli teden je imel Vladko Radić zaupen sestanek v Stari Pazovi. Sestanek se je vršil v neki kmetijski hiši in ob poznih večernih urah.

Značilno je, da Vladimir Radić nič ne govori o samostojni Hrvatski in o posebnem hrvatskem vprašanju, temveč se dotika le splošnih političnih in socijalnih vprašanj in vedno povdarja, da jih bodo rešili skupno slovenski, srbski in hrvatski kmetje. To je vsedržavni jugoslovanski kmetijski pokret. V tem pogledu se temeljito razlikuje od dr. Vl. Mačka in njegove izključno hrvatske politike ter se vrača na linijo Stepana Radića.

Ivan Kreft, upokojen poštni upravitelj in posestnik pri Sv. Jurju ob Ščavnici je obhajal te dni v krogu svoje družine, številnih prijateljev in znancev 60letnico rojstva. Kot pokretaša kmetijske gibanja mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let v prospeh slovenske vasi!

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščito. »Kmetijski list«!

Dr. Krekove konference

Koncem preteklega tedna je prispel v Slovenijo minister g. dr. Miha Krek. Imel je zaupne konference s pristaši JRZ v Ljubljani, v Kranju in Radovljici. Poleg tega je predaval tudi na sestanku Katoliškega starešinstva.

Blejski župan odstopil

Preteklo sredo se je vršila seja blejskega občinskega odbora. Na seji je sporočil župan, g. dr. Benedik, da sta podala ostavke podžupan Miha Černe in obč. odbornik Skomar. Nato je

Lord Halifax, predsednik angleškega lordskega sveta

župan sporočil občinskemu odboru tudi svojo ostavko.

Obč. odbor na Bledu pripada JRZ in so ostavko nekaterih članov notranje homatije in različno gledanje na občinsko gospodarjenje.

Lombardna posojila

so posojila na zastavo vrednostnih papirjev, ki jih pa na kmetih skoraj da ni. Na podlagi sklepa nadzornega sveta Poštne hranilnice je povečana lombardna kvota državnih vrednostnih papirjev. Sedaj daje Poštna hranilnica na eno obveznico 2½% vojne škode (nominala 1000 din) posojila 300 din; na eno 4% agrarno obveznico (nominala 100 din) posojila 40 din; na eno 6% begluško obveznico (nominala 100 din) posojila 60 din; na eno 6% dalmatinsko agrarno obveznico (nominala 100 din) posojila 60 din; na eno 7% obveznico Blairovega posojila (nominala 100 dolarjev) posojila v protivrednosti 60 dolarjev; na eno 8% obveznico Blairovega posojila (nominala 100 dolarjev) posojila v protivrednosti 70 dolarjev; na eno 7% obveznico Seligmannovega posojila (nominala 100 din) posojila v protivrednosti 70 din; na eno 7% obveznico stabilizacijskega posojila (nominala 100 frankov) posojila v protivrednosti 60 frankov; na eno delnico Narodne banke nominala 600 din, posojila 150 din.

V Nemčiji ustanove državno cerkev

Dunajsko glasilo katoliške akcije »Reichspost« poroča pa zanesljivih informacijah iz Rima, da namerava nemška vlada ustanoviti posebno narodno-socialistično državno cerkev, ki se bo baje imenovala »cerkev krščanske veroizpovedi«. Obenem bo baje izdana prepoved, da ne smeta katoliška in protestantska cerkev pobirati nobenih cerkvenih doklad, pa tudi ne dobaviti nobene podpore od občin ali od katere koli druge javne institucije. Zakonski osnutek o ustanovitvi »cerkve krščanske veroizpovedi« je že v vseh podrobnostih pripravljen. To pomenja popolno ločitev cerkve od države, vsaj kolikor se tiče krščanskih cerkev. Vatikanski krogi so radi teh dogodkov v velikih skrbih. Zavedajo se, da bo ta kulturni boj neprimerno hujši kakor oni, ki ga je vpeljal v Nemčiji knez Bismarck.

Nacionalna ideja na pohodu med naše kmetstvo

V nedeljo se je vršil v restavraciji Kac v Smartnem pri Slov. Gradcu ustanovni občni zbor tamošnje krajevne organizacije OJNS. Že pred pričetkom občnega zbora so mladi kmeti fantje in delavci napolnili vse prostore in razven nekaj starejših kmetov očancev je preko 60 mladih kmetov sinov in delavcev z največjim navdušenjem spremljalo izvajanja govornikov.

Občni zbor je otvoril tov. Ferdo Kac in izrazil neomajeno zvestobo naše napredne kmetke mladine našemu mlademu kralju, kar so vsi zborovalci sprejeli z nepopisnim navdušenjem in prisrčnimi ovacijami za našega kralja. V imenu sreske organizacije OJNS je pozdravil kmetko mladino podpredsednik tov. Karlo Kokolj in jo bodril k vztrajnosti in nadaljnjemu delu za edinstveno Jugoslavijo.

Pri volitvah je bil izvoljen soglasno za predsednika Joško Ritonja, tajnika Anton Domenik, blagajnika Viktor Grešovnik, za odbornike pa Jožef Gašper, Ferdo Kac, Leopold Oevirk, Martin Kresnik, Gustav Kac in Anton Fele.

Po volitvah je navdušeno pozdravljen podal poročilo o gospodarskem in političnem položaju v Jugoslaviji tajnik sreske organizacije OJNS tov. Bogdan Pušenjak. V svojem enournem govoru je zbrani kmeti mladini razložil vsa vprašanja, ki predvsem zanimajo našega kmeta in

našo vas. Dalj časa se je zadržal pri uredbi o likvidaciji kmetov dolgov, javnih delih, Gasilski zvezi in Kmetijski družbi. Treba najprej gospodarsko osvoboditi našega kmeta in šele potem z njegovim sodelovanjem pristopiti k rešitvi našega nacionalnega vprašanja. Ogromna večina naših kmetovskih družin se ne more preživljati s pridelki, pridelanimi na njih bornem posestvu in vsled tega je dolžnost države, da čim prej pristopi k intenzivnemu reševanju gospodarskega vprašanja, kajti od same politike ljudstvo nikoli ni bilo in ne bo sito. Končno je tov. Pušenjak še razjasnil vprašanje konkordata in zagrebškega oktoberskega sporazuma. Mladi kmeti fantje so z burnim odobravanjem neprenehoma prekinjali poročilo tov. Pušenjaka in se mu na koncu z navdušenimi klici odobravanja zahvalili za njegov res izčrpen govor.

Tov. predsednik Joško Ritonja je nato s himno »Hej Slovani« zaključil nad vse krasno uspeli občni zbor, ki je znova dokazal, da ideja nacionalne misli že živo klije v srcih naše kmetke mladine.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije OJNS v Mislinju je vrši prihodnjo nedeljo ob 15. uri v restavraciji Iršič. Na občnem zboru poroča kot delegat sreske organizacije OJNS tov. Bogdan Pušenjak.

Kaj se godi po svetu

Anglija

si je začela na vso moč prizadevati, da bi dosegla sporazum z Italijo in z Nemčijo.

Predsednik angleškega državnega sveta lord Halifax bo odpotoval v Nemčijo, kjer se sestane s Hitlerjem in več nemškimi diplomati. Zdaj pa predlaga uradna korespondenca nemške narodno socialistične stranke, naj se ti sestanki odgode. Povod za ta predlog je dal neki članek v angleških listih, kjer je rečeno, da bi kancelar Hitler za 10 let opustil zahtevo po vrnitvi nemških kolonij, ako zagotovi Anglija, da se ne bi vtičala vmes, če bi Nemčija zahtevala v Avstriji svobodne volitve ali plebiscit, od Češkoslovaške pa ureditev manjšinskega vprašanja.

Kljub temu menda Halifaxovo potovanje ne bo odgodeno.

Tudi v Italijo

bo potoval Halifax takoj po vrnitvi iz Berlina. Baje je Anglija pripravljena priznati italijanski imperij pod temile pogoji: 1. Italija naj bi se odpovedala protiangliški propagandi v Egiptu in Palestini. 2. Omilila naj bi nekatere svoje vojaško-strateške ukrepe, ki posebno kvarijo medsebojno zaupanje, tako naj bi na primer zmanjšala število svojega stalnega vojaštva v Libiji, kjer je v zadnjem času zbrala okoli 70.000 vojakov, kar se Angliji samo za obrambo te kolonialne posesti zdi močno pretiran ukrep. 3. Pokazala naj bi vso dobro voljo glede ureditve in razčiščenja nekaterih obmejnih problemov med italijanskimi in angleškimi ozemlji v Afriki. 4. Dala naj bi vsa jamstva za povsem neovirano in svobodno britansko plovbo skozi Sredozemlje.

Na Kitajskem

Japonci prodirajo dalje in so zavzeli Kiating, glavno oporišče Čangkajškove armade. Kljub apelom in protestom skušajo izrabiti čim hitreje uspehe svojih zmag in pod krinko borbe proti komunizmu podjarmiti vso ogromno Kitajsko.

Bruseljska konferenca

se je končala brez vsakega pomebnega uspeha. Japonci se kljub ponovnim vabilom niso hoteli udeležiti, čes da so danes razmere čisto drugačne kakor takrat, ko je bil podpisan tihomorski

pakt. Zato Japonci pravijo, da ta pakt zanje ni več obvezen.

V Španskem Maroku

so izbruhnili neredi. V Tetuano so bile nedavno hude demonstracije proti temu, da bi Maročani še dalje pošiljali v evropsko mesnico.

Vprašanje odpoklica prostovoljcev iz Špa-

Počastitev jugoslovanskega genija

Naš rojak, učenjak in veleum Nikola Tesla je postal te dni častni doktor univerze na Sorbonni (Pariz).

S tem je francoski narod počastil moža, čegar zasluge za znanost za napredek na polju moderne tehnike v območju električnih sil so pomembne za ves svet, čeprav skušajo nekateri narodi s spretno reklamo in še bolj spretnim preziranjem vsega slovanskega prisvojiti zasluge našega Tesle — sebi.

Z veliko slovesnostjo, ki se je učenjak osebno ni mogel udeležiti, je dekan filozofske fakultete izročil diplomu in svečane znake inž. Abra-

moviču, predsedniku inženjerske zbornice v Beogradu kot zastopniku odsotnega učenjaka. Govorili so najvišji predstavniki francoske znanosti, ki so vsi slavili nesmrtno zasluge Jugoslavana — Nikole Tesle.

Slovesnosti so se udeležili tudi visoki državni funkcionarji s samim predsednikom republike na čelu. To je vsekakor odgovor o veljavi Nikole Tesle vsemu svetu, tak odgovor, da smo vsi Jugoslavoani kulturnemu francoskemu narodu hvaležni zanj.

nije še sedaj ni rešeno in se vlečejo pogajanja kakor sedem slabih let.

Madrid je še vedno v rokah republikanske vlade.

V Belgiji

vladna kriza tudi še ni rešena in so se začasno izmotali po mnogih brezuspešnih poskusih iz nje na ta način, da do nadaljnjega opravlja vse dosedanja odstopivša vlada pod van Zeelandovim predsedstvom.

V Romuniji

je kralj Karol poveril mandat za sestavo vlade Tatarescu, ker Mihalake, ki je prej dobil mandat, ni mogel sestaviti vlade.

Zopet marsejski atentator

Francoske policijske oblasti so te dni aretirale madžarskega terorista Budaya. Pri njem so našli celo zalogo raznega orožja in listine, glaseče se na 34 raznih imen.

Posebno so oblasti postale pozorne na okolnost, da je imel Buday pri sebi načrt Marseillea, v katerem je bila načrtovana pot, po kateri se je imel peljati naš pokojni kralj Aleksander z zunanjim ministrom Barthoujem, ki sta postala 9. oktobra žrtvi atentata.

Francoske oblasti sodijo, da je Buday tisti drugi atentator, ki je tedaj po zločinu pobegnil.

Kmetška mladina

Za preporod slovenske vasi

Nekateri bi našo kmetško mladino radi potegnili v močvirje vsakdanjih borb, za katere bi bilo prav škoda mladim kmetjskim silam. Mladina ve, da prihajajo take želje in pasti iz krajev in krogov, kjer je vsak idealizem že zdavnaj umrl v brozgi profitarstva in tiste grde nadutosti, ki pozna samo — korobač.

Prav zavoljo tega organizirana kmetška mladina ne more in noče kloniti glave pod jarem. Ona ve, da si neki gospodje danes laste monopol na slovensko vas, ve, kako to mladino preganjajo, ker je niso mogli omamiti z obljubami. Prav zato se pa boja ne boji. Celo ponosna je nanj in trdno prepričana, da bo v svojem prizadevanju končno nujno zmagala. Ne gre namreč pri velikih gibanjih za sedanjost, za kak malenkosten trenuten uspeh, ampak gre za bodočnost.

Zavoljo te bodočnosti, zavoljo rodov, ki jim hoče slavenska kmetška mladina utreti pot, hoče in mora ohraniti svoje roke čiste, svoj obraz neomadeževan. Ker je kmetška, je seveda glasnica in nositeljica kmetške oziroma vaške misli in miselnosti. V ta okvir oklepa vse svoje delovanje in samo ta okvir je odločilen za vse njene odločitve.

Biti slovenski vasi luč, ki naj jim pomaga iz teme težav in krivic, to je naloga slovenske organizirane kmetške mladine. In to nalogo more opravljati samo dotlej, dokler v svoji kmetjski naprednosti in borbenosti ostane neodvisna. Kajti prav v tej neodvisnosti se lahko uspešno 'oživljajo vse tiste zdrave sile, ki pomenijo pre-

porod slovenske vasi. In te zdrave sile bodo nekoč brez dvoma znale zastaviti in poprijeti tam, kjer se bo nepristransko izkazalo, da je največ resnične kmetjske miselnosti.

Mlatič

Hudi gospod

Akrament, kako ga je speklo! Koga neki? No, marpurškega petelina, tistega, ki se je zašel namesto v kurnik, k umazanem cajteng-papirju.

Zavoljo Tomaža Kempčana je hud, name, kakor purman na rdeč facov. Ni mu prav, če povem kaj iz tega cerkvenega pisatelja, ne ugaia mu, če odprem sveto pismo ali katekizem, žmeraj sem laži-liberalec in kaj jaz vem še kaj.

No, mene to s cepom srčno veseli. Zakaj? Zato, ker je po novem hud, ko sem mu povedal, naj tudi on kaj stori za nebesa, ne pa samo mi kmetje! To ga je speklo. Seveda, fraka in rejenega trebuha človek ne dobi od upanja v onostranstvo. Treba je denarja in vseh sort maščob.

Saj pravim, da je lepo na onem svetu. samo prosim tega petelina, naj ne dela razlik. Če velja kaj za nas, naj še zanj. Kadar bodo nam kmetom drugi vse tako točno in drago plačevali, kakor moramo mi, bomo tudi mi bolj dostopni za tolažbo. Za enkrat moram povedati, da me noben še tako krepak fičfirič ne užene v kozji rog, pa naj bo to fiškal ne vem kakšne pasme.

Domoliubi

In sem ga dobil v roke v neki kmetjski hiši, ko so v nedeljo popoldne ljudje dremali okrog peči. Prebral sem »Domoljubovo« tuhanje o demokraciji, veri in slovenstvu. Petdeset let so brali ljudje v »Domoljubu«, da je demokracija »Domoljub«, da je vera »Domoljub« in da je slovenstvo »Domoljub«. Sedaj pa kar naenkrat »Domoljub« preobrača svoje nauke. In so se morali ljudje po komandi jeziti na liberalce in brezverce, ker so izdali katoliško in slovensko stvar. Ti izkoreninjenjenci so za narodno in državno edinstvo in za jugoslovanstvo. Tu pa je bila vera in slovenstvo v nevarnosti.

Zadnje čase je pa postala avtonomija navadna liberalna samouprava katoliška. JRZ mladina temelj jugoslovanstva in Slovenci, Srbi in Hrvati so zopet eno kot so bili v starih časih.

Ljudje so zadremali okrog peči, ker jim ni šlo vse v glavo in so bili v silnih skrbih. Na koga naj se od zdaj jezijo. Kajti trdijo ti prešmentani liberalci ravno isto, kar klerikalci. Razlike ni in spraševali so se zakaj je moral njihov dober župan odstopiti, da je zavzel sla ši njegovo mesto, če ni razlike po novi »Domoljubovi« razlagi.

In prav za prav zakaj je pa imel »Domoljub« 50 let ljudi za norca. V takem razmišljanju so odvrgli neužitni »Domoljubov« futer, sami pa zadremali okrog peči.

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mieske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ječmenj. kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čiliskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Illova« Karlovac za vse vrste zidne in strešne opake.

15 let pasjega prijateljstva

Pretečeni teden je proslavil v Ljubljani Klub pasjega športa 15letnico svojega obstoja v najlepši dvorani hotela Union. Pasje prijatelje so pozdravili s svojo navzočnostjo poleg ljubljanskega župana tudi številni drugi pasji prijatelji, med njimi tudi nekaj narodnih poslancev in druge gosposke. Kaj pravite? Ali bi se ne dalo proslaviti o kaki deževni priliki, ko ni preveč dnevnega in nočnega dela, vsaj na sličen način 1000letnico trpljenja kmetov in kmetic, ki pridelujejo z žuljevimi rokami v potu svojega obraza za nas vse vsakdanji kruh?

Ponočnjaštvo v Litiiji

Litijski meščanje, katerih je med odraslimi preko tisoč, hočejo in želijo ponoči pred ponočnjaki mir. Kaljenje nočnega miru je po pandurskih paragrafih strogo prepovedano. Pandurski predpisi ne poznajo tukaj nobenih špasov, pa tudi ne izjem — čeprav to zadene kakega falš trgovca ali samega purgermajstra!

POZOR!

Ta inserat dobro prečitajte!

Blago za žimske moške suknje, površnike, ženske plašče, moške in ženske obleke, barhente, flanele, pletene opice, triko maje in hlače, žimske rjuhe in deke, kovtre, damske in moške dežnike vseh vrst i. t. d. dobite najceneje edino pri

splošno znani domači tvrdki

F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29 in 30

Na zalogi tudi velika izbira izgotovljenih damskih in otroških plaščev in hubertusov. — Pri nakupu nad 100.— dajemo robček. nad 200.— nogavice zastoni, in sicer te, ako se sklicujete na današnji inserat v Kmetškem listu.

Dopisi

Razstava malih živali v Ptuj

Društvo Rejec malih živali Ptuj, ki je bilo ustanovljeno šele 8. avgusta t. l., se je tiho in marljivo pripravljalo na svojo prvo veliko razstavo malih živali, ki se je vršila v dneh od 10. do 17. oktobra t. l. v Ptuj. Pod strokovnim vodstvom najstarejšega člana našega društva, zvezinega ocenjevalca gosp. Štalzerja Al., ki je menda tudi najstarejši rejec malih živali v Jugoslaviji, saj se peča z rejo malih živali nepretrgoma že 35 let ter je pred vojno sodeloval kot ocenjevalec in kot razstavljalec na Dunaju, Grazu, Zagrebu itd. ter prejel številna priznanja, kakor: zlate, srebrne in bronaste medalje, dalje številne diplome, ki so bile tudi razstavljene na razstavi malih živali v Ptuj, je ta razstava uspela nad vse pričakovanje. Vse znanje, ki si ga je zvezni ocenjevalec g. Štalzer pridobil po večjih tu- in inozemskih razstavah je vložil v razstavo domačega društva. Če ste razstavo pogledali od daleč, se vam je zdela kot lep smrekov gozdiček, medtem, ko se vam je ob vходу v razstavo odprl pogled na cvetlični vrt cyclam, lorberjev (Laurus Nobilis), primul itd., med katerimi so se naše male živalice počutile kar najbolje. Duh po smrekovem gozdu in dehtelih cvetlicah je delal razstavo vse vabljivejšo in popolnejšo. Marljive roke umetnega vrtnarja g. Vauda Ign., ki je razstavo dekoriral, pa so našle obilo priznanja in pohvale pri obiskovalcih.

V glavnem so bile na razstavi zastopane sledeče pasme kunccev: sivi orjaki, veliki činčilci, nemški lisci, sivi in beli angorci (največ), modri dunajčani, činčila in kastor-rexi. V perutninar-skem oddelku sta bili zastopani v glavnem rej-

ski središči za rjavo in jerebičasto štajerko (dr. Ornigg, št. Janž in Kolarič Al., Središče), zastopane so bile nadalje še plimetke (ga. Pirnat Elza), rhode islandke (g. ing. Urbančič) in bele štajerke (g. Brus Martin). V oddelku za kože in ovce so bile razstavljene: jezerske ovce in sanske kože. V oddelku za kanarčke je bila razstavljena kolekcija kanarčkov g. Jeršič Karla iz Cirkovc s krasno večnadstropno valilnico v sredini. Zraven se je v voljeri preletavalo šest parov raznobarnih papigic-skobčevk. V golobarskem oddelku je bilo razstavljeno več parov florentincev, belih golšarjev, kapucincev, pavčkov itd. Posebno zanimanje pa so vzbudili tudi izdelki iz kožuhovine ter izdelki iz angorske volne last Zveze in Zagrebškega društva. Društvu se je v času razstave prijavilo večje število novih članov, ki so se vsi takoj naročili na naše odlično glasilo »Rejec malih živali«. Razstava, ki je bila v dekorativnem in moralnem pogledu v vzgled marsikateremu društvu v Sloveniji, je našla obilo odobravanja pri odločujočih faktorjih mesta Ptuja.

Sv. Križ pri Kostanjevici

Elektrovod K. E. D., ki vodi od Krškega na Sv. Križ—Kostanjevico in št. Jernej, bo že v kratkem razsvetil navedene kraje, baje pa to pot brez Sv. Križa in njega najbližje okolice. Čudimo se temu, čemu naj bi se Sv. Križ sedaj opustil od razsvetljave, ko gre elektrovod mimo njega na Kostanjevico in št. Jernej.

V Sv. Križu je bilo že v poletnih mesecih izvršenih nad 1/2 hišnih instalacij, ostali pa bi tudi takoj dali izvršiti instalacijska dela, čim bi se potegnili vod od transformatorja, ki je komaj v ca 600 m oddaljeni vasi Brod. Medtem, ko je v Kostanjevici in št. Jerneju že vse pripravljeno za priključek, se v Sv. Križu in okolici še prav nič ne pripravlja na to. Vsekako zgleda, da je nekje cokla, ki to ovira ali pa ni nikogar, ki bi se zavzel za ta okraj, dasi nam je znano, da je med drugim tudi občina Sv. Križ prevzela obveznost in jamstvo za elektrovod.

Vemo, da se siromaka vse izogiba, ker nas je to leto zadela velika katastrofa (povodenj, toča), vendar pa je tudi nam potrebna razsvetljava.

Prosimo merodajne činitelje, da se nas ne zapostavlja pred drugimi ter se nam naj izvede istočasno razsvetljava s kraji Kostanjevica in št. Jernej. — Prizadeti.

Trgovinska pogodba z Egiptom

V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine pripravljajo material za trgovinska pogajanja z Egiptom, ki se bodo pričela prihodnji mesec. Z Egiptom doslej še nimamo trgovinske pogodbe, temveč le začasni aranžman. Pomanjkanje trgovinske pogodbe prinaša škodo našemu izvozu v Egipt, ki nudi možnosti za znatno povečanje trgovinske izmenjave. Egiptsko tržišče je predvsem važno za izvoz lesa, goveje živine in cimenta. Živine sedaj ne moremo izvažati, ker nimamo veterinarske konvencije s to državo. Glavni predmet našega uvoza iz Egipta pa je egiptski bombaž, ki ga moramo sedaj uvažati preko drugih držav. Ta bombaž je naši industriji nujno potreben za izdelavo finih bombažnih tkanin.

Japonska mobilizira gospodarstvo

Japonska vlada je pripravila zakonski načrt o splošni mobilizaciji vseh narodnih sil. Po tem načrtu se uvede nadzorstvo nad vso industrijo, nad vsem kapitalom, brodarstvom, zunanjo trgovino ter razdelitvijo surovin in kovin. Vse japonsko gospodarstvo preide s tem pod vojaško kontrolo in tudi upravo.

Načrt zakona jasno dokazuje, da se pripravlja Japonska na vse eventualnosti, ki bi jo mogle doleteti.

Zvišanje mezd

Na predlog prometnega ministra je ministrski svet izdal odlok, da so delavstvu državnih prometnih ustanov povišajo dnevnice z veljavnostjo od 1. novembra t. l., ker je že prej izšla uredba o zvišanju doklad reguliranih državnih uslužbencev. To zvišanje mezd znaša po krajevnih razmerah do 10%. Efekt tega povišanja mezd znaša na leto 22 milijonov din.

Lepo je, da mislijo pri nas na delavstvo in uslužbenstvo, še lepše bi pa bilo, če bi se kdo poleg tega spomnil tudi kmetskega človeka.

La Guardia, dosedanji predsednik mestne občine v New Yorku, je bil te dni ponovno izvoljen za župana tega ameriškega vele mesta.

Vloge naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah 30. sept. 1937 skupaj 1.009.054.092 din. V celoti so torej padle v primeri z avgustom približno za toliko, kolikor znašajo obresti za 1 mesec, ki se bodo pripisale vlagateljem na koncu leta. Vendar je razveseljivo, da so padle vloge le v tekočem računu, dočim so ostale vloge na knjižice na isti višini (601,3 milijone).

Sicer pa izkazuje 6 hranilnic prirastek pri vlogah na knjižice, 7 hranilnic prirastek pri vlogah v tekočem računu, 8 hranilnic pa pri celotni vsoti vlog. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 6 hranilnicah, enako število vlagateljev v tekočem računu, skupno število vlagateljev pa pri 7 hranilnicah in znaša skupaj 136.250 vlagateljev. Skupno število vlagateljev v tekočem računu je naraslo pri vseh hranilnicah skupaj za 13.

Tudi iz teh števil se vidi, da se zaupanje vlagateljev v hranilnice in v denarne zavode polagoma vrača. Ko bodo denarni zavodi prejeli po Novem letu prve anuitete od Priv. agrarne banke in morda tudi posojila od Narodne banke, posojilnice pa tudi od Poštne hranilnice na podlagi svojih odstopljenih kmečkih posojil, se more pričakovati ugoden vpliv na vse naše denarne zavode.

V kačjem trebuhu

V Gaucalu blizu Madrasa v Indiji se je pred kratkim odigral strašen prizor, ki je na grozoten način zahteval mlado človeško življenje.

Učitelj je zaradi njegove razposajenosti hotel kaznovati nekega učenca. Zaprl ga je po končanem pouku v drvarnico. Ker dečka predolgo ni bilo domov, je šel njegov oče pogledat v šolo, kaj je s sinom. Učitelj stopi tedaj v drvarnico, da bi porednega učenca s primernim svarilom izročil očetu. Tedaj ostrmi, ko ne opazi nikjer dečka. Čez malo zagleda v nekem kotu orjaško kačo boo. Mahoma zasluti grozoto. Ljudje, ki so prihiteli na pomoč, ubijejo kačo in najdejo v njej učenca. Deček je sicer še kazal znake življenja, ko so ga rešili iz kačjega želodca, vendar je kmalu nato izdihnil.

400 zločincev v enem mesecu na gavage

Iz poročil, ki jih prinašajo časopisi iz Rusije je bilo od 10. septembra do 10. oktobra t. l. justificiranih 400 lumpov, ki so po obdolžitvi baje razdeljeni takole: 182 vohunov in teroristov, ki so bili aktivni posebno na daljnovzhodnih železnicah, 112 saboterjev v poljedelstvu, 34 saboterjev v industriji, 52 saboterjev v zalogah žita, 12 zastupljencev delavcev in vojakov ter 11 bivših kulakov in drugih sovražnikov delavskega razreda, katerim so obtožnice očitala umore stahanovcev in vseh drugih boljševiskemu režimu zvestih zemljanov.

To in ono

V 20 letih je rešil 200 ljudi neki bretonski ribič. Ko je pred kratkim kot 74 leten starček umrl, se je udeležilo njegovega pogreba domala vseh 200 oseb, ki jih je pogumni ribič rešil iz objema smrti v hladnih valovih.

Junaška vohunka. Policija v Alžiru je pod sumom vohunstva ondan prišla 22letno Amalijo Mariani. Vohunko so zaprli v samotno celico v 3. nadstropju jetnišnice. Dan pred razpravo je skočila skozi okno svoje celice in obležala mrtva na tleh.

Ustava na dopisnici. Neki Viljem Landauer si je krajšal čas s tem, da je napisal celo ustavo republike Avstrije na navadno poštno dopisnico. Na tako majhen kos papirja je napisal nad 52 tisoč besedi, kolikor jih vsebuje besedilo avstrijske ustave.

Demači dogodki

× Hladilni vagoni za izvoz mesa v Anglijo. Generalni direkciji državnih železnic je uspelo dobiti od nemških državnih železnic in od belgijske železniške družbe gotovo število hladilnih vagonov za prevoz svežega mesa, mesnih izdelkov in masti čez Brügge v London, ne da bi blago prekladali. Za te vagone je treba plačati enake pristojbine, kakor za navadne hladilne vagone. Generalna direkcija opozarja interese, da so vagoni že na naših postajah in so jim takoj na razpolago.

× Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem v Mariboru 11. t. m. je bilo pripeljanih 180 svinj. Cene so se sukale takole: mladi prašiči 5—6 tednov 60—90 din, 7—9 tednov 80—100 din, 3—4 mesece 120—170 din, 5—7 mesecev 210—340 din, 8—10 mesecev 350 do 440 din, 1 leto stari 620—780 din, kg žive teže 7—750, kg mrtve teže 8—11 din. Prodanih je bilo 72 komadov.

× Na cesti na Sušak je promet zaradi snega prekinjen v odsedku med Kupjanom in Jelenjem. Po zagotovitvi banske uprave v Zagrebu je ukrenjeno vse potrebno, da se promet v najkrajšem času vzpostavi.

× V Ločnem dolu je Ivan Bereko z nožem zabodel v trebuh 19letnega Romana Čonžka, posestnikovega sina iz iste vasi. Čonžek se v celjski bolnici bori s smrtjo.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in pocenlj

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 25
TELEFON STAV. 25-52

× **Nov grob.** V Cerknici je umrl komaj 50 let star naš prijatelj in odličen pristaš kmetkega gibanja tovariš Milan Kravanja. Zapustil je udovo in dva sinčka. Bodi mu blag spomin, zaljubljenim pa naše iskreno sožalje!

× **Zalostno plačilo.** V okolici Lipnice v Avstriji je dolgih 56 let služil za hlapca Jurij Pungart, pristojen na Janžev vrh pri Selnici. Moža, ki je zdaj star 78 let in je postal bolehen ter za delo nesposoben, so Avstrijci pred kratkim postavili na našo mejo. Nihče ni hotel skrbeti zanj, čeprav jim je delal več kot pol stoletja. Tako je slovenski delovni človek v tujini še vedno samo »hlapec Jernej«, ki zanj ni sonca in ne pravice.

× **Pooblaščenca izvozna družba** je z dne 11. novembra t. l. zaradi splošnega padca cen na vsem svetu znižala svoje odkupne cene za pšenico. Tako se glasi kratko poročilo AA.

× **Dekan g. Janez Kete se je poslovil.** Preteklo nedeljo se je poslovil od svojih faranov vrhniški dekan gosp. Janez Kete. Na Vrhniku je služboval vsa povojna leta od l. 1919. dalje. Mnogo se je udeleževal tudi na gospodarskem polju in si je pridobil na tem polju neveljavih zaslug, zlasti pa v mlekarstvu in električni zadrugi, za kar so mu kmetje še prav posebno hvaležnost izkazali. Pa tudi v hranilnici in gospodarskem društvu se ga bodo ljudje še dolgo spominjali.

Ob slovesu so mu hvaležni farani solznih oči poklonili v dar krasen in dragocen kelih. G. dekan odpotuje na novo službeno mesto v Dev. Mar. v Polju.

× **Rejec malih živali, št. 11** je izšla in prinaša sledečo vsebino: Suho in mešano krmljenje jajčaric — Rejec plemenskih kokoši — Reja golobov — O kunčjih kočicah — Kako nastajajo kunčje pasme — Telegonija v kuncjereji — Navodila za mesec november — Uporabnost koz in kozlov v plemenske svrhe — Razstava kanarčkov — Sovražniki ribjega zaroda — Srnaček Fip — O angorski preji — Pomarančne in limonine lupine — Društvene vesti itd.

× **Poštna hranilnica je dobila 5375 novih vlagateljev.** V oktobru je naraslo število vlagateljev Poštne hranilnice za 5376, vloge pa za 8.110.347 din. Poštna hranilnica ima zdaj 464.384 vlagateljev, 25.637 ček. računov in 1.169.312.028 dinarjev vlog. Zanimivo bi bilo, ko bi se zvedelo, če je med temi 5376 vlagatelji kak kmet?

× **Avtobus bi se bil malene zaletel v vlak** blizu postaje Pašicevo na progi Novi Sad—Subotica. V avtomobilu je bilo 18 oseb. Avto je podrl spuščene zatvornice in se ustavil šele na progi, ko je prisopihal vlak. K sreči je strojevodja vlak pravočasno ustavil, da ni bilo hujše nesreče. Le nekaj potnikov je lažje poškodovanih.

× **V Selnici ob Dravi je pred kratkim ponoči nekdo vlomil v občinsko pisarno in odnesel iz pisarne mize 2000 din.** Po drugih vestih jih je bilo več in so odprli tudi glavno blagajno ter se okoristili z večjim plenom. Vsota še ni znana. V isti hiši je nad pisarno nastanjeno orožništvo, a ni nihče slišal vlomilcev.

× **V Lačji vasi med Mozirjem in Gorenjim gradom** — je v ponedeljek divjal požar, ki je uničil kozolec posestniku Hrenu in posestnici Vrtačnikovi, končno pa še kozolec posestniku Zakrajšku ter posestniku Blatniku. Ker so bili kozolci polni krme in pridelkov, je bila v nevarnosti vsa vasa, da jo uničijo plameni. Škoda je seveda znatna. Gasilo je veliko število okoliških gasilskih čet — poleg domače, seveda — in le temu združenemu naporu se je treba zahvaliti, da je bil požar končno ustavljen in udušen.

× **V Kozjem je hlapec Franc ondan napačil svojo delodajalko, gospo Ana Vrbovskovo, vdovo po višjem sodnem officialu in posestnico.** Z nožem jo je tako nevarno oklal, da je izkravavala in umrla. Kaj je bilo vzrok grdega zločina, bo pojasnila sodna preiskava. Pokojni nesrečni žrtvi podivjanosti bodi ohranjen blag spomin, žalujočim svojcem toplo sožalje!

× **Občinska last na dražbi.** Šibeniška občina je že pred 4 leti prišla v hude stiske in občinski uslužbenci po več mesecev niso prejeli plače.

Končno je pri Državni hipotekarni banki najela občina posojilo 2.700.000 din. Vračala bi ga iz dohodkov, ki bi jih prejemale od podjetja La Dalmatienne. Ker pa podjetje ni izpolnjevalo svojih obvez, je občina ponovno zašla v krizo in bodo sedaj na predlog Hipotekarne banke ta mesec na dražbi prodane nekatere občinske nepremičnine.

× **Strašna rodbinska tragedija** se je pripetila na otoku Ugljanu v vasi Kukljici. Posestnik Peter Lisica, star preko 60 let, je svojega starejšega sina ubil, mlajšega pa hudo ranil. Vzrok krvave tragedije je prepiranje zaradi zemljišča. Najstarejši sin je že nekaj let nagovarjal svojega očeta, naj mu prepusti posestvo, brata pa naj izplača. Na prošnje in zahteve pa je oče odgovarjal, da hoče sam gospodariti, dokler bo živ. Starejši sin si je izbral nevesto in so njegove zahteve po posestvu postale še bolj trdovratne. Oni dan, ko je oče prodal nekaj pridelkov, sta sinova zahtevala razdelitev izkupička. Med preprirom je starec pobesnel, zgrabil nož in mahal z njim okrog sebe. Starejšega sina je zadel naravnost v srce. Ko je videl, kaj je storil, se je hotel obesiti, a so samomor preprečili sosede.

× **Nesreča na železnici.** Z Rakeka so v petek zvečer pripeljali na kirurški oddelk 30letnega progovnega delavca Franca Urbasa, stanujočega v Ivanjem selu. Z drugimi delavci je bil zaposlen pri kidanju snega na kolodvoru, a ko je zvečer odhajal z dela, mu je med tiru spodrsnilo, da je padel prav tisti hip, ko je proti njemu privozila lokomotiva. Stroj ga je zgrabil za obleko, a ga je na srečo odbil, da ni prišel pod kolesa. Pri padcu pa si je vendar zlomil desno roko v rami in dobil še nekaj poškodb po glavi in životu.

Rusija po 20 letih in razvoj njenega gospodarstva

Začetkom novembra letošnjega leta je proslavila Rusija 20letnico sovjetskega vladanja. Proslava se je vršila po vseh krajih Rusije in prav posebne svečanosti so se ob tej priliki vršile v Moskvi.

Svetovno časopisje je objavilo podatke in številke o napredku ruskega gospodarstva, kulture in vseh panog javnega življenja. Napredek zaznava Rusija zlasti od l. 1928. naprej, ko je pričela izvajati načrtno gospodarstvo s prvo petletko. V načrtnem gospodarstvu je Rusija prednjačila, saj so jo jele posnemati in ji slediti razne male in velike države.

Da je Rusija nadoknadila zgubljeni čas pred vojno in odpravila silno zaostalost v proizvodnji in industriji, je moral prenašati 170milijonski narod ogromne žrtve in podvzemati nadčloveške napore, ako je hotel izpolniti postavljene gospodarske zahteve. Ako se pri tem upošteva še brezobzirno borbo, ki so jo boljševiki vodili proti meščanstvu in neodvisnim kmetom ter uvajanje težkih poskusov in ponesrečenih reform, si moremo šele prav predstavljati vso težo, ki jo je moral in ki jo še mora nositi ruski narod na svojih ramah pri stremljenju za materialnim napredkom. In materialno je Rusija ogromno napredovala. Niti ena država na svetu ne zaznava takega napredka.

Ceškoslovaški listi so ob 20letnici sovjetske Rusije obširno poročali o gospodarskem in kulturnem razvoju Rusije. Glasilo češkoslovaškega zunanega ministrstva »Prager Presse« je objavilo poročilo ruskega dopisnega urada, iz katerega posnemamo naslednje podatke:

Industrija sovjetske Rusije je 15krat večja kot je bila l. 1917. Proizvodnja caristične Rusije se je cenila na 748 milj. rubljev. Sovjetsko-ruske strojne tovarne pa so proizvele v l. 1936. strojev za 20.764 milijonov rubljev. Sovjetska industrija je danes na prvem mestu v Evropi in na drugem mestu na svetu.

Dolžina železniške mreže se je podaljšala za poldrugokratno dolžino in znaša sedaj 85.000 km.

Zračno omrežje ki ga pred vojno sploh ni bilo, je znašalo 1936. leta 110.000 km.

× **Okrog 3 milijone dinarjev** je bilo poverjenih po ugotovitvah banske uprave v Novem Sadu v občini Sonta.

× **Monopolska uprava** bo zgradila v Skoplju veliko skladišče, kamor bodo lahko spravili cel milijon kg tobaka.

× **Zaplenjena kava.** V Splitu so carinske oblasti zaplenile 5000 kg kave, ki jo je pripeljal iz Trsta parnik »Suzisi II«.

× **Po 21 letih** se je te dni vrnil v domovino 44letni bivši vojni ujetnik Ivan Kovačević iz Dubice v kostanjeviškem okraju. V rusko ujetništvo je prišel l. 1916. Tako je torej živel polnih 21 let v Rusiji in se je tam tudi oženil. Kot fant je odhajal, vrnil pa se je zdaj kot mož z ženo in 4 otroki.

× **Na zagoneten način** je v Zagrebu umrla Slovenka Rozalija Lorbek. Z neke zabave se je vrnila in tožila o krčih v želodcu. Njena gospodinja je nato vso noč čula pri njej, zjutraj pa je poklicala zdravnika, ki je izrazil sum, da je bila Lorbekova zastrupljena. Dekle je še isti dan umrlo, ne da bi mogel kdo izvedeti pravi vzrok te nenadne smrti.

× **Zenitvenega sleparja** je aretirala mari-borska policija v osebi 41letnega trgovskega potnika Karla Pichlerja. Ta je namreč kuharici Antoniji Kavčičevi iz Žalca izvalil 15.000 din pod pretvezo, da se bo z njo poročil.

× **V Medani** so te dni položili k večnemu počitku gospo Lucijo Gradnikovo, mater slovenskega pesnika dr. Alojza Gradnika, ki je svetnik stola sedmorice v Zagrebu. Spoštovani pokojnici bodo lahka domača gruda, žalujočim svojcem izrekamo svoje iskreno sožalje.

Zgrajena sta bila dva velikanska kanala: kanal, ki veže Belo morje z Vzhodnim morjem in kanal, ki spaja Volgo in Moskvo. Glavno mesto Rusije je postalo pristanišče petih morij.

V kmetijstvu sovjetske unije so se zgodile po preobratu velikanske izpremembe. Tehnična oprema kmetijstva v sovjetski Rusiji je danes ena najboljših na svetu. 356.000 traktorjev se uporablja v ruskem kmetijstvu. Okoli 99% vse posevne ploskve obdelujejo skupna gospodarstva. V l. 1937. bo dala žitna žetev okoli 7 milijard pudov (112 milijard kg žita).

V stari Rusiji je bilo samo 14 mest z več ko 100.000 prebivalcev. V sovjetski uniji je 74 takšnih mest. Ustanovljenih je bilo poleg tega 250 novih mest. Značilen primer za razvoj sovjetskih mest je mesto Stalinsk (preje Kuzneckoje) v Sibiriji, ki je šlo še l. 1918. 30.000 ljudi, danes pa jih ima 300.000 s stotinami modernih hiš, gledališč, kinogledališč itd.

Moskva, ki je štela l. 1913. le 1.665.000 ljudi, jih ima danes 5.567.000. Preje je bilo v Moskvi 13 visokih šol, leta 1936. jih je bilo 79.

Velikanski porast prebivalstva mest — od 27.6 milijona dne 1. januarja 1929 na 40,7 milijona dne 1. januarja 1933 — je naravno povzročil silen dvig gradbene delavnosti. Do 1. januarja 1937. je bilo v sovjetski Rusiji zazidano 54 milijonov m² stavbišč, za kar je izdala država 12,5 milijarde rubljev.

L. 1936. je bilo v sovjetski Rusiji več ko 170 tisoč srednjih, 700 visokih šol in 2572 tehnik. Število inženirjev in tehnikov je od 92.000 v letu 1928. naraslo na 580.000 v l. 1937.

Narodni dohodek, ki je znašal v l. 1925. samo 17 milijard rubljev, bo znašal v l. 1937. več ko 100 milijard rubljev. Celotna vsota mezd in plač se je od 8 milijard v letu 1928. dvignila na 78 milijard rubljev v l. 1937. Število delavk ter ženskih nameščenk v sovjetski uniji znaša danes skoraj 9 milijonov. Število žensk, ki se bavijo z znanstvenim delom, dosega že 30% vseh znanstvenih delavcev, v kemični industriji je zaposlenih žensk 27%, med inženirskim in tehničnim osebjem pa je 15% žensk.

Kratke vesti

■ **Propaganda za kolonije** je v Nemčiji iz dneva v dan bolj živahna. Zdaj bodo v Kölnu ob Reni postavili poseben — kolonijalni spomenik. Sredstva zanj upajo zbrati o priliki velikih svečanosti, ki jih te dni priredi Zveza kolonijalnih bojevnikov v Kölnu.

■ **Ljubezenski rekord** v pismih je po vsej priliki dosegel francoski posestnik Gaston Gibette. Ko je mož pred kratkim umrl, je zapustil sorodnikom prepise 72.000 ljubezenskih pism, kolikor jih je namreč v svojem življenju pisal in poslal raznim ženskam. Nenavadna zbirka ljubezenskih pism obsega celo sobo in je doslej menda edinstven rekord te vrste na svetu.

■ **1000 družin** je ostalo brez strehe v Atenah, glavnem mestu Grčije, zaradi poplav, ki jih je povzročilo deževje zadnjih dni. V nekaterih drugih krajih so poplave zahtevale tudi človeške žrtve. V mestu Erakle na Kreti je utonilo 8 ljudi, gmotna škoda pa znaša 15 milijonov drahem.

■ **Zamoreci proti fašizmu**. V Filadelfiji se je vršil kongres zamorskih narodov. Zbralo se je na njem 2000 odposlancev raznih črnskih plemen, da branijo svoje pravice. Na predlog predsednika Randolfa je bila sprejeta resolucija, v kateri se izrekajo zborovalci proti fašizmu in pokolju v Abesiniji, Španiji in na Kitajskem.

■ **Arnautska prosveta**. Proračun albanskega prosvetnega ministrstva je povečan za 56.580 — albanskih zlatih frankov. Nikar pa ne mislite, da bodo porabili ta denar za nabavo knjig in učil, ampak za uniforme študentom srednjih in strokovnih šol. Taka je torej arnautska prosveta pod patronanco fašizma.

■ **Hudomušni banditi** so si v Londonu dovolili prav svojevrstno šalo. Angleški sodniki morajo med obravnavo imeti na glavi lasulje (kakor pri nas barete), brez katerih nikakor ne smejo soditi. Ondani bi se morala pri trgovskem sodišču vršiti razprava, ki pa je morala biti preložena. Veste zakaj? Zato, ker so tatovi dan pred razpravo pokradli vsem sodnikom njih častitljive lasulje.

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Mariboru je bilo prignanih 749 glav živine. Povprečne prodajne cene so bile za kg žive teže: debeli voli 4'60 do 6' — din, pol debeli 3'75—5'50, plemenski 4'40 do 4'75, biki za klanje 3'50—5, krave debele 4' — do 4'75, plemenske krave 3'25—4' —, krave za klanje 2'25—3'60, molzne krave 3'25—4' —, breje krave 3'10—3'60, mlada živina 4'—5'50, teleta 5'—6'75 din. Prodanih je bilo 400 glav.

Sejmi

21. novembra: v Hoterderski, pri Sv. Barbari v Halozah, Podčetrtku, Sv. Juriju ob Taboru.
22. novembra: v Šoštanju, Središču;
23. novembra: v Kamniku, Dovje-Mojstrani, Mariboru, Ljutomeru, Št. Lovrencu na Temenici, Ormožu, Slov. Bistrici, Dol. Lendavi;
24. novembra: v Ljubljani, Trzinu, Brežicah, Celju, Hrastniku-Dolu, Mariboru, Ptuj, Trbovljah, na Teharjih;
25. novembra: v Črnomlju, na Vrhniki, v Stični, Domžalah, Gradcu, Krškem, Škofji Loki, Dobju, Guštanju, Lembergu, Ptuj, Turnišču;
26. novembra: v Mariboru, Ptuj;
27. novembra: v Domžalah, Kamniku, Škofji Loki, Trzinu.

Važnejša radio predavanja

Nedelja, 21. nov. 17.00: Tularemija in pseudotuberkuloza pri zajcih in drugih glodalcih — 19.30: O naši znanosti — 22.30: Izsejenski večer.

Ponedeljek, 22. nov. 18.00: Družina — vir sreče ali nesreče zakoncev in potomstva.

Torek, 23. nov. 18.40: Krščanstvo in nacionalizem.

Sreda, 24. nov. 18.40: Od Save do Črnega grabna — 19.30: Nordijski narodi in mi.

Petek, 26. nov. 11.00: Vremenski prerok v rastlinstvu in živalstvu — 18.00: Zena v literaturi.

Sobota, 27. nov. 19.30: Slovenske žene kot književnice — 20.00: O zunanji politiki.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 418—420
7% investicijsko posojilo	Din 98—99
7% Drž. hipotek. banke	Din 97—100
6% begluške	Din 76—77
4% agrarne	Din 53—54
7% Blair posojilo	Din 84—85
8% Blair posojilo	Din 93—94
Privilegirane agr. banke	Din 212—213

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'—
1 nemška marka	Din 17'45
1 avstrijski šiling	Din 8'80
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 215'—
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'28
1 francoski frank	Din 1'46

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA
BANKA

„Slavija“

V LJUBLJANI
Gospodarska ulica 12
TELEF. ST.:
21-76, 22-76

PODRUŽNICE: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj.: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

»Naš čaj«

mešanica domačih
čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za
inozemске čaje!

Po odobrenju ministrstva
socialne politike in na-
rodnega zdravja v Beo-
gradu z dne 11. maja 1935.
S. br. 14.004

Naprodaj pri:

Kmetijski družbi r. z. z. o. z.
v Ljubljani

Hranilne knjižice

vrednostne papirje vnovčuje po
najboljši ceni in takojšnjemu
izplačilu, **izposljuje** vse
bančne, denarne, kreditne in bla-
govne posle najkulantneje

ALOJZIJ PLANINSEK

trgovska agentura bančnih poslov
LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14
I. nadstropje Telefon 35-10